

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Staatsinrichting van Nederland

- Gebruik bron 1 en 2.*
- 1p 1 De twee bronnen hebben te maken met de constitutionele monarchie. Welke gebeurtenis herken je?
- A De koningin belooft trouw aan de grondwet vóóordat zij de jaarlijkse troonrede voorleest.
 - B De koningin legt de eed op de grondwet af bij de aanvaarding van haar ambt.
 - C De koningin neemt van de nieuwe premier de eed op de grondwet af.
 - D Het koninklijk echtpaar belooft op de huwelijksdag trouw aan elkaar en aan de grondwet.
- 1p 2 In de grondwet wordt **de onschendbaarheid van de koning** genoemd. Welke van de onderstaande zinnen gaat hierover?
- A De koning heeft het recht om wetten te maken.
 - B De koning kan alleen door de Tweede Kamer worden ontslagen.
 - C De koning maakt deel uit van het parlement.
 - D De koning valt onder de ministeriële verantwoordelijkheid.
- 2p 3 Een invulopdracht over het recht van amendement:
- 1 Het recht van amendement is een recht dat ... **(alleen de Eerste Kamer heeft / alleen de Tweede Kamer heeft / beide Kamers hebben)**
 - 2 Het recht van amendement is een voorbeeld van een ... **(controlerend / uitvoerend / wetgevend)** ... recht.
 - 3 Het recht van amendement werd ingevoerd in de grondwet van ... **(1848 / 1917 / 1983)**
- Kies telkens uit de drie mogelijkheden.
Doe het zo:
zin 1: ... (kies uit: Eerste Kamer / Tweede Kamer / beide Kamers)
zin 2: ... (kies uit: controlerend / uitvoerend / wetgevend)
zin 3: ... (kies uit: 1848 / 1917 / 1983)
- 1p 4 De meeste Nederlanders waren in de 19e eeuw protestant. Zij hadden in die tijd meer rechten dan de katholieken. Toch organiseerden de protestanten zich in de tweede helft van de 19e eeuw. Waarom deden zij dit?
- A Zij vonden dat de oprichting van openbare scholen moest worden bevorderd.
 - B Zij vonden dat hun geloof meer invloed op de politiek moest hebben.
 - C Zij wilden het opkomende feminisme onderdrukken door het kiesrecht van vrouwen af te schaffen.
 - D Zij zagen dat de meeste protestanten hun geloof opgaven en socialist werden.

- Gebruik bron 3.*
- 1p 5 De tekenaar maakt de strijd voor het vrouwenkiesrecht belachelijk.
→ Op welke manier doet hij dat?
- 1p 6 De socialisten hadden bezwaren tegen het bijzonder onderwijs.
→ Noem één bezwaar van de socialisten tegen het bijzonder onderwijs.
- 1p 7 In 1917 kregen de confessionelen steun van de socialisten om het bijzonder onderwijs financieel gelijk te stellen aan het openbaar onderwijs. De socialisten waren eigenlijk tegen, maar stemden tóch vóór, omdat de confessionelen de socialisten steunden bij hún streven.
→ Welke wens van de socialisten ging in vervulling dankzij de steun van de confessionelen?
- 2p 8 *Gebruik bron 4, 5, 6 en 7.*
Hieronder staan vier zuilen:
a katholieke zuil
b liberale zuil
c protestantse zuil
d socialistische zuil
→ Welke bron hoort bij welke zuil? **Let op!** Je mag iedere zuil maar één keer gebruiken.
Doe het zo:
Bron 4 hoort bij zuil ... (vul letter in).
(enz. tot en met bron 7)
- Gebruik bron 8, 9, 10 en 11.*
- 1p 9 Welke bron past bij de Eerste Feministische Golf?
A bron 8
B bron 9
C bron 10
D bron 11
- Gebruik bron 12.*
- 1p 10 Welk artikel is een voorbeeld van **onafhankelijke** rechtspraak?
A artikel 15.1
B artikel 15.2
C artikel 15.3
D artikel 15.4
- 2p 11 We onderscheiden twee soorten grondrechten: klassieke grondrechten en sociale grondrechten.
→ Geef van **elk** soort grondrecht één voorbeeld.

- 1p 12 Klassieke grondrechten staan al sinds de **19e eeuw** in de grondwet. Sociale grondrechten zijn daar pas in de loop van de **20e eeuw** bijgekomen. Waarom zijn de sociale grondrechten later in de grondwet opgenomen dan de klassieke grondrechten?
- A Omdat in de 19e eeuw de liberalen de macht hadden; zij waren vóór vrijheid en tégen grondrechten.
 - B Omdat in de 20e eeuw de socialisten de macht hadden; zij hebben er voor gezorgd dat sociale grondrechten in de grondwet kwamen.
 - C Omdat pas de laatste 50 jaar de overheid zulke ingrijpende verplichtingen op zich kan en wil nemen.
 - D Omdat pas de laatste 50 jaar sociale grondrechten nodig zijn om zaken te regelen die in de 19e eeuw niet bestonden.

Gebruik bron 13.

- 1p 13 De voorzitter van de Oranjevond had zich met zijn kritiek **volgens de grondwet** tot premier Balkenende moeten richten.
→ Noem één reden waarom.

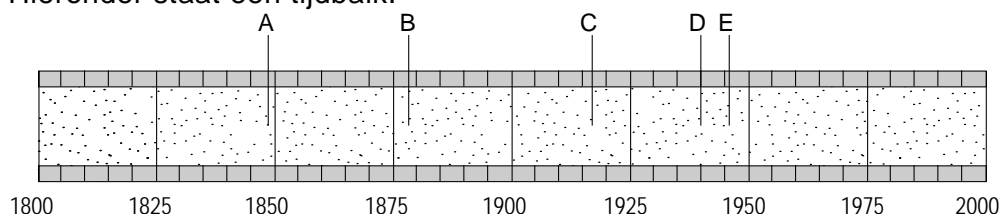
Gebruik bron 14, 15, 16 en 17.

- 1p 14 De bronnen gaan over de geschiedenis van de staatsinrichting van Nederland.
→ Zet de bronnen in de juiste tijdvolgorde, van vroeger naar later.

Doe het zo:

Eerst komt bron ..., dan ..., vervolgens ... en ten slotte ... (vul nummer in).

- 2p 15 Hieronder staat een tijdbalk.

Enkele belangrijke politieke gebeurtenissen in Nederland in de periode van 1800 tot 2000:

- 1 De PvdA wordt opgericht om de verzuiling te doorbreken.
 - 2 De regering vlucht vanuit Nederland naar Londen.
 - 3 Het districtenstelsel wordt vervangen door het stelsel van evenredige vertegenwoordiging.
 - 4 Kuyper richt de eerste politieke partij (ARP) in Nederland op.
 - 5 Thorbecke krijgt opdracht tot herziening van de grondwet.
- Geef per gebeurtenis aan bij welke letter in de tijdbalk (A, B, C, D of E) deze gebeurtenis hoort. **Let op!** Elke letter mag maar één keer gebruikt worden.

Doe het zo:

Bij gebeurtenis 1 hoort letter ... (vul letter in).
(enz. tot en met gebeurtenis 5)

Staatsinrichting van Nederland

Twee koninginnen

bron 1

Koningin Juliana (1948)

bron 2

Koningin Beatrix (1980)

bron 3

Een tekening over vrouwenkiesrecht in een katholiek tijdschrift (1916)

De dochter zegt tegen haar moeder: "Moeder, of u dadelijk thuiskomt! Pietje is van de trap gevallen en de dokter zegt dat hij een hersenschudding heeft".
De moeder antwoordt: "Over twee uur word ik afgelost. Dan kom ik dadelijk thuis, hoor! Mijn plicht hier gaat voor alles!"

Toelichting

Op het spandoek staat de tekst: 'Wij eisen algemeen vrouwenkiesrecht'.

Vier affiches van radio-omroepverenigingen (rond 1930)

bron 4

Wordt lid van den K.R.O.
(KRO = Katholieke Radio Omroep)

bron 5

NCRV (mijn schild ende betrouwen)
Ned. Chr. Radio Ver. De omroep met den bijbel
(NCRV = Nederlandse Christelijke Radio Vereniging)

bron 6

A.V.R.O. Zijt gij reeds luistervink?
(AVRO = Algemene Vereniging Radio Omroep)

bron 7

Wordt lid van de V.A.R.A.
Postbus 50 Hilversum
(VARA = Vereniging van Arbeiders Radio Amateurs)

bron 8

verkiezingsposter

Toelichting

Op de poster staat de tekst: De vrouw die nadenkt, stemt óók NSB.

bron 9

Dienstbodes met strijkplank in de tuin (1910)

bron 10

actiebijeenkomst

Toelichting

Op het bord staat de tekst: Met Dolle Mina meer mans.

bron 11

verkiezingen

bron 12

De grondwet in eenvoudig Nederlands: artikel 15 uitgelegd

- 1 De overheid mag burgers alleen opsluiten als dit mag volgens de wet. In de wet kan ook staan dat iemand anders hierover regels mag maken.
- 2 Als de overheid een burger heeft laten opsluiten, beslist de rechter of die burger moet worden vrijgelaten of niet.
- 3 Als de overheid iemand heeft opgesloten, moet er een rechtszaak komen. De rechtszaak moet zo snel mogelijk beginnen.
- 4 De overheid kan - als dat nodig is - beslissen dat gevangenen sommige grondrechten niet kunnen gebruiken.

bron 13

In een landelijke krant stond het volgende bericht naar aanleiding van een uitspraak van prinses Máxima over het ontbreken van de Nederlandse identiteit (2007).

De voorzitter van de Oranjabond had zich geërgerd aan prinses Máxima. Volgens hem maakte zij een vergissing door tijdens een toespraak openlijk te twifelen aan het bestaan van de Nederlandse identiteit. Volgens ons staatsrecht had de voorzitter zijn kritiek niet moeten richten tot Máxima, maar tot premier Balkenende.

Hieronder staan vier krantenartikelen over de geschiedenis van de Nederlandse staatsinrichting.

bron 14

Vrouwen doen mee!

De ontwikkeling van de Nederlandse parlementaire democratie gaat vanaf vandaag een nieuwe fase in! Nadat eerder mannen het algemeen kiesrecht hebben gekregen, is het voortaan ook voor vrouwen mogelijk om te kiezen en gekozen te worden.

bron 15

Nederlanders willen meer invloed!

Van de Nederlandse bevolking wil 65 procent vaker een referendum over het landelijk beleid. Bovendien vindt een groot deel van de bevolking dat er een referendum moet komen over een nieuw Europees verdrag en dat de minister-president rechtstreeks moet worden gekozen.

bron 16

Eindelijk een grondwet!

De Staten-Generaal is in twee Kamers gesplitst. De leden van de Eerste Kamer worden door de koning aangewezen. De leden van de Tweede Kamer worden door de Provinciale Staten gekozen.

bron 17

Koning toch akkoord!

Ondanks eerdere berichten dat de koning niets wilde weten van een beperking van zijn macht ten gunste van de volksvertegenwoordiging, is hij toch van gedachten veranderd! Er komt een nieuwe grondwet, waarbij zijn macht zal worden aangepast en rijke burgers kunnen gaan stemmen voor de Tweede Kamer.

Historisch overzicht vanaf 1900

- 2p 16 Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden veel nieuwe wapens op grote schaal toegepast. Dit werd mogelijk gemaakt door technische ontwikkelingen.
→ Geef van deze nieuwe wapens **twee** voorbeelden.

Gebruik bron 18, 19 en 20.

- 1p 17 Ondanks de vele verschillen is er ook een overeenkomst tussen de drie bronnen.

Welke overeenkomst is dat?

In de drie affiches is sprake van

- A antisemitisme.
- B fascisme.
- C kolonialisme.
- D militarisme.

Gebruik bron 21.

- 2p 18 Geeft de kaart de staatkundige situatie in Europa **vóór** of **na** de Eerste Wereldoorlog weer? Verklaar je antwoord met behulp van twee voorbeelden uit de bron.

Doe het zo:

De kaart is van ... (vul in: vóór of na de Eerste Wereldoorlog), omdat ... en omdat ... (vul twee voorbeelden in).

Gebruik bron 22.

- 1p 19 Noem één politieke reden waarom Nederland **in 1918** de nieuwe Russische regering **niet** wilde erkennen.

Gebruik nogmaals bron 22.

- 1p 20 Waardoor veranderde de houding van de Nederlandse regering ten opzichte van de Sovjetunie **in 1942**?

- A De Nederlandse industrie had de grondstoffen uit de Sovjetunie hard nodig.
- B De Sovjetunie was een bondgenoot geworden in de strijd tegen nazi-Duitsland.
- C De Verenigde Staten sloten een niet-aanvalsverdrag met de Sovjetunie.
- D Door het overlijden van Stalin werden de verhoudingen minder vijandig.

Gebruik bron 23, 24, 25 en 26.

- 2p 21 Vier kenmerken van het stalinisme:

- a censuur
- b persoonsverheerlijking
- c showprocessen
- d strafkampen

→ Geef per bron aan welk kenmerk daarbij hoort. **Let op!** Elk kenmerk mag maar één keer genoemd worden.

Doe het zo:

Bij bron 23 hoort kenmerk ... (vul letter in).

(enz. tot en met bron 26)

- 1p 22 Met welke beloftes probeerde Hitler aan het begin van de jaren dertig de steun van het Duitse volk te krijgen?
- A de beloftes dat de rechtsstaat zou worden ingevoerd en de werkloosheid zou worden bestreden
 - B de beloftes dat de werkloosheid zou worden bestreden en het leger zou worden herbewapend
 - C de beloftes dat het leger zou worden herbewapend en indoctrinatie zou worden toegepast
 - D de beloftes dat indoctrinatie zou worden toegepast en de rechtsstaat zou worden ingevoerd

Gebruik bron 27.

- 1p 23 Welk begrip is van toepassing op de bron?
- A antisemitisme
 - B Lebensraum
 - C terreur
 - D totalitair

Gebruik bron 28.

- 1p 24 In de bron is een ontwikkeling te zien.
→ Geef een verklaring voor deze ontwikkeling.

Gebruik bron 29.

- 2p 25 Deze aanval was een belangrijke gebeurtenis met grote gevolgen voor het verloop van de oorlog in Azië én in Europa.
→ Waarom is deze gebeurtenis zo belangrijk geweest **voor het verdere verloop** van de Tweede Wereldoorlog? Geef een reden voor Azië én een reden voor Europa.

Doe het zo:

Belangrijk voor Azië: ... (geef een reden)

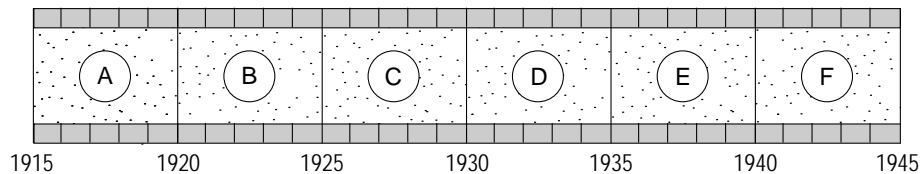
Belangrijk voor Europa: ... (geef een reden)

Gebruik bron 30.

- 1p 26 Voor sommige mensen waren de bemanningsleden helden, voor anderen juist niet.
→ Noem één reden waarom de bemanning na het werpen van een atoombom een heldenontvangst kreeg.

2p 27 Vijf gebeurtenissen tussen 1915 en 1945:

- 1 D-day
- 2 de beurscrisis op Wallstreet
- 3 het sluiten van de Vrede van Versailles
- 4 het uitbreken van de Russische revolutie
- 5 Hitler komt aan de macht in Duitsland

→ Geef per gebeurtenis aan bij welke periode van de tijdbalk (A, B, C, D, E of F) die hoort. **Let op!** Een periode kan meer dan één keer gebruikt worden.

Doe het zo:

Gebeurtenis 1 hoort bij periode ... (vul letter in).

(enz. tot en met gebeurtenis 5)

Gebruik bron 31.

1p 28 **Vóór de Tweede Wereldoorlog** waren veel Nederlanders negatief over Soekarno.

→ Geef één reden waarom veel Nederlanders negatief stonden tegenover Soekarno.

Gebruik nogmaals bron 31.

1p 29 **Na afloop van de Tweede Wereldoorlog** waren veel Nederlanders nóg negatiever over Soekarno dan vóór de Tweede Wereldoorlog.

→ Geef hiervoor een verklaring.

Gebruik bron 32.

2p 30 Over de behandeling van de zogenoemde Indonesië-weigeraars werd in de jaren vijftig verschillend gedacht. Sommige mensen vonden het **goed** dat ze gevangen werden gezet en anderen vonden gevangenschap **verkeerd**.

→ Geef voor beide meningen één argument.

Doe het zo:

Sommige mensen vonden het goed, omdat ... (schrijf argument op).

Anderen vonden het verkeerd, omdat ... (schrijf argument op).

- Gebruik nogmaals bron 32.*
- 1p **31** Waarom was er in Nederland nog lang na 1946 weinig aandacht voor verhalen zoals in de bron?
- A Omdat de geschiedenis van Nederlands-Indië nauwelijks een rol speelde in de Nederlandse samenleving.
 - B Omdat de Nederlandse overheid boeken van historici over Indië-weigeraars tegenhield.
 - C Omdat er alleen aandacht was voor de Indonesische visie op de strijd voor onafhankelijkheid.
 - D Omdat het verlies van Nederlands-Indië erg gevoelig lag en nog niet verwerkt was.

- Gebruik bron 33.*
- 1p **32** In de bron staat 'Het Westen kón niets doen'.
→ Geef één reden waarom het Westen in 1956 niets kón doen. Gebruik in je antwoord het begrip 'invloedssfeer'.

- Gebruik bron 34.*
- 1p **33** Naar aanleiding van welke gebeurtenis in het Midden-Oosten werd deze tekening gemaakt?

- Gebruik nogmaals bron 34.*
- 2p **34** Vul de namen in van de drie hoofdrolspelers (A, B en C).
Doe het zo:
Persoon A is ... (vul naam in).
(enz. tot en met persoon C)

- Gebruik nogmaals bron 34.*
- 1p **35** De vier overige personen die helemaal links staan afgebeeld zijn boos.
→ Geef een verklaring voor hun boosheid.
Doe het zo:
De vier personen zijn boos, omdat ... (geef verklaring).

- Gebruik bron 35.*
- 1p **36** Hieronder staan enkele beweringen naar aanleiding van de bron:
- 1 Het affiche is een aanklacht tegen het Israëlische beleid.
 - 2 Het affiche is gemaakt in de jaren zeventig van de 20e eeuw.
 - 3 Het affiche roept de Palestijnen op te stoppen met het plegen van geweld.
 - 4 Het affiche was de aanleiding voor het instellen van een olieboycot tegen Nederland.
- Welke beweringen zijn juist?
- A Bewering 1 en 2.
 - B Bewering 2 en 3.
 - C Bewering 3 en 4.
 - D Bewering 4 en 1.

Gebruik bron 36.

- 1p **37** Zet de kaarten van Duitsland in de juiste tijdvolgorde, van vroeger naar later. Schrijf alleen de nummers van de kaarten op.
Doe het zo:
Eerst ..., dan ..., vervolgens ... en ten slotte ... (vul de nummers van de kaarten in).

- 2p **38** Sommige mensen hebben kritiek op het werk dat de Verenigde Naties (VN) doen. Andere mensen vinden het werk van de VN juist erg zinvol.
→ Noem één argument waarom er kritiek is op het functioneren van de VN.
→ Noem ook één argument waarom het zinvol is dat een organisatie als de VN bestaat.
Doe het zo:
Kritiek op functioneren VN: ... (noem argument)
VN als organisatie zinvol: ... (noem argument)

Gebruik bron 37.

- 1p **39** Welke gebeurtenis is een verklaring voor de veranderingen in de bron?
A de aanslagen van 11 september in New York
B de Cubacrisis
C de oorlog in Vietnam
D de val van de Berlijnse Muur

Gebruik bron 38.

- 1p **40** Welke munten worden in 2009 in één of meer EU-landen als dagelijks betaalmiddel gebruikt?
A 1, 2, 3
B 2, 3, 4
C 4, 5, 6
D 5, 6, 7
E 6, 7, 8
F 7, 8, 1
- 2p **41** Drie verschillende **wensen** over de besluitvorming binnen de Europese Unie:
1 Binnen de Europese Unie moet meer democratische controle plaatsvinden.
2 De nationale regeringen moeten binnen de Europese Unie meer invloed krijgen.
3 Binnen de Europese Unie moeten meer zaken centraal geregeld worden.
Drie mogelijke **oplossingen** voor deze wensen:
a De Europese Commissie moet meer bevoegdheden krijgen.
b De Raad van Ministers moet meer bevoegdheden krijgen.
c Het Europese Parlement moet meer bevoegdheden krijgen.
→ Welke wens hoort bij welke oplossing?
Doe het zo:
Bij wens 1 hoort oplossing ... (schrijf letter op).
(enz. tot en met wens 3)

Gebruik bron 39.

- 1p **42** Sinds 1993 wordt deze brug niet meer gebruikt en rijden de treinen door een spoortunnel. Toch wordt de brug niet gesloopt.
- Geef één reden waarom er geld aan onderhoud wordt uitgegeven, terwijl deze brug niet meer als spoorbrug wordt gebruikt.

Historisch overzicht vanaf 1900

Drie bronnen uit de Eerste Wereldoorlog

bron 18

Brits affiche (1916)

Toelichting

Op het affiche staat de tekst: Wie is afwezig? Ben jij dat?

bron 19

Italiaans affiche (1915)

Toelichting

Onder het affiche staat de tekst: Altijd voorwaarts!!

bron 20

Duits affiche (1915), waarin reclame wordt gemaakt voor wijn

Toelichting

Op het affiche staat de tekst: De Duitse champagne van onze grote tijd.

bron 21

Een kaart van Europa

bron 22

Nederlandse relaties met de Sovjetunie tussen 1918 en 1942

De Nederlandse regering was volstrekt niet bereid tot diplomatieke erkenning van de nieuwe Russische regering. De Nederlandse ambassadeur werd in 1918 teruggedroepen en dat beschouwde de Nederlandse regering tevens als het einde van haar relaties met Rusland. Het zou tot 1942 duren, voordat de Nederlandse regering de Sovjetunie formeel erkende en de diplomatieke relaties met dit land na vijftientig jaar herstelde.

Hieronder staan vier bronnen met kenmerken van het stalinisme.

bron 23

Schrijven in de Sovjetunie

De communistische stijl werd als het ware Ruslands nationale stijl. Een journalist mocht niet over de misstanden van het communisme schrijven.

bron 24

Een (afgedwongen) bekentenis van een verdachte

Ik moet ook zeggen dat wij in 1932 maatregelen namen om de pest te verspreiden onder varkens. Dat had een hoge sterfte onder de varkens tot gevolg. Verder veroorzaakten wij in 1936 een grote uitbarsting van bloedarmoede onder de paarden in Wit-Rusland.

bron 25

Een toespraak in een vergadering

Alles dankzij U, o grote opvoeder, Stalin. Alles behoort u toe, leider van ons grootse land. En als de vrouw van wie ik houd mij mijn eerste kind zal schenken, zal het eerste woord dat het kind spreekt zijn: Stalin.

bron 26

Werken in de Sovjetunie

Hoe hongeriger we waren, hoe slechter we werkten. En hoe slechter we werkten, hoe minder we te eten kregen en hoe hongeriger we werden. Het was heel moeilijk om in leven te blijven.

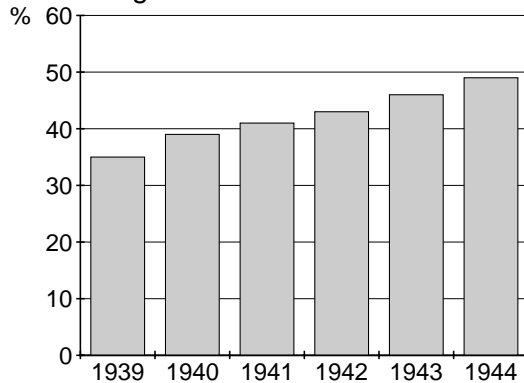
bron 27

De Duitse minister van Binnenlandse Zaken schreef in 1934 aan alle ambtenaren het volgende:

Nu het hele bestuur nationaal-socialistisch is geworden en alle andere partijen zijn verdwenen, is het vanzelfsprekend dat de Hitlergroet door alle ambtenaren als de Duitse groet wordt gebruikt. Zij moeten elkaar op het werk en daarbuiten groeten door het opheffen van de rechterarm.

bron 28

Percentage buitenshuis werkende vrouwen in Duitsland (tussen 1939 en 1944)

bron 29

Een belangrijke gebeurtenis uit de Tweede Wereldoorlog

In de ochtend van 7 december 1941 vielen de Japanners de basis aan. Dat deden ze met 190 vliegtuigen. Die werden later gevolgd door een tweede golf van 170 vliegtuigen. Er werden achttien schepen tot zinken gebracht of zwaar beschadigd en rond de 250 vliegtuigen uitgeschakeld. Er vielen meer dan 2300 doden en bijna 1200 gewonden.

bron 30

Heldenontvangst voor de bemanning van het vliegtuig Enola Gay (1945)

Toelichting

Op het bord staat: Bemanningsleden van 'Enola Gay' - B-29 - die de atoombom op Hiroshima liet vallen.

bron 31

Over Soekarno

Vóór de Tweede Wereldoorlog werkte ik als bestuursambtenaar in Nederlands-Indië. Ik was er zeker van dat ik contact met Soekarno zou krijgen en vroeg mijn baas wat ik dan zou moeten doen. De beslissing van mijn baas was, dat we ingenieur Soekarno niet moesten stimuleren op bezoek te komen, maar als hij een bezoek zou aanvragen, mochten we dat niet weigeren. Dat was toen helemaal niet zo vanzelfsprekend. Veel Nederlanders weigerden contact met hem. Na de Tweede Wereldoorlog was deze groep nog veel groter.

bron 32

Behandeling van Indonesië-weigeraars (1946)

Ik werd als dienstweigeraar gevangengezet en nog dezelfde middag overgebracht naar een kamp in Harderwijk. Daar zaten al een stuk of zestig Indonesië-weigeraars. Na zeven dagen werd ons verteld dat we de volgende dag naar Indonesië zouden vertrekken. Wij wilden natuurlijk niet. Toch ben ik de boot maar opgegaan. Ik zou er anders met geweld opgeslagen zijn. Ik had geen keus. Wij zaten op de boot apart van de rest van de dienstplichtigen. In Indonesië werden we gevangengezet.

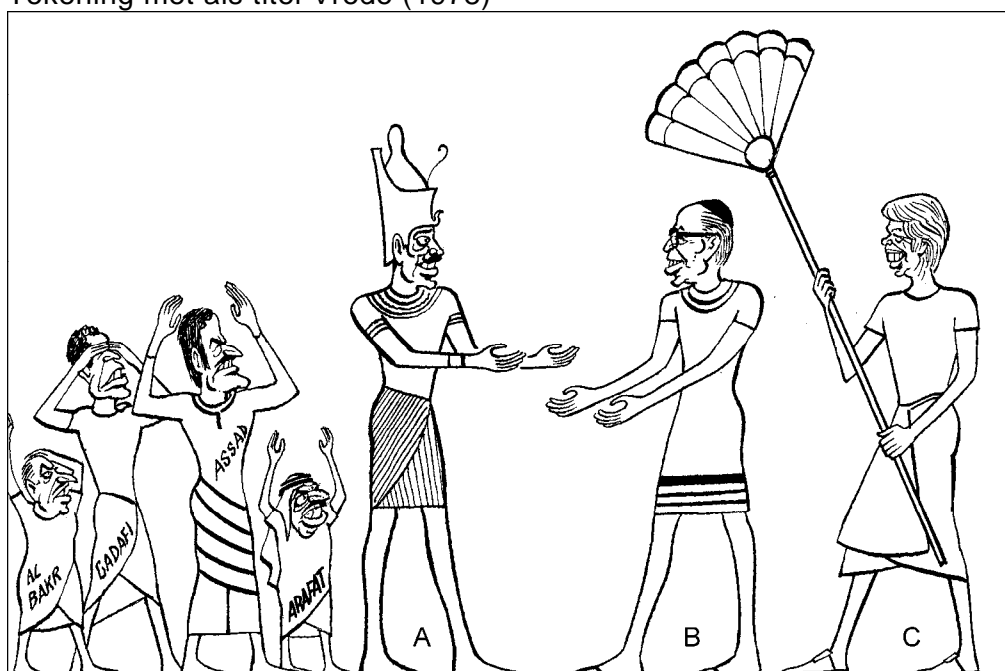
bron 33

De Nederlandse oud-minister van Buitenlandse Zaken Luns over het niet ingrijpen bij de opstand in Hongarije:

Het Westen heeft niets kunnen doen toen de dramatische oproepen om hulp in 1956 uit Hongarije klonken. Door deze oproepen werd duidelijk dat de Russische legers de Hongaarse opstand neersloegen. Men heeft mij wel eens gevraagd of het vrije Westen toen niet gefaald heeft. Mijn standpunt is altijd geweest dat het Westen niet gefaald heeft. Het Westen kón niets doen.

bron 34

Tekening met als titel Vrede (1978)

Toelichting

De tekenaar heeft oude Egyptische figuren gebruikt om enkele hoofdrolspelers in het Midden-Oostenconflict uit te beelden. Afgebeeld zijn (van links naar rechts) een Egyptenaar (A), een Israëli (B) en een Amerikaan (C).

bron 35

Affiche van een actiecomité

Toelichting

Op het affiche staat de tekst: 25 jaar Israël, 25 jaar onderdrukking Palestijnen

bron 36

Vier kaarten van Duitsland

kaart 1

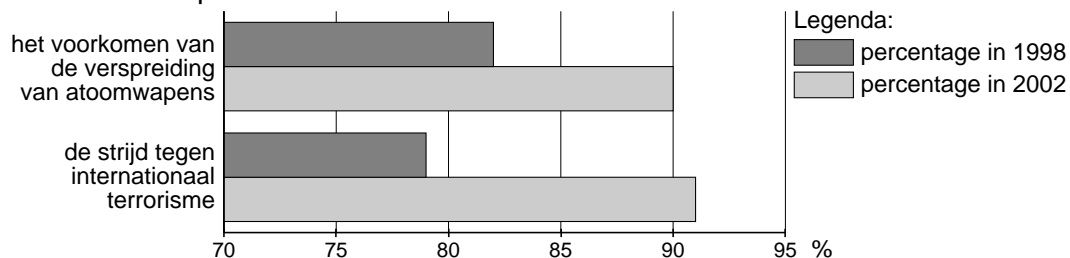
kaart 2

kaart 3

kaart 4

bron 37

De bron geeft aan wat Amerikaanse burgers belangrijk vinden in de Amerikaanse politiek.

bron 38

Hieronder staan acht Europese munten.

munt 1
Duitse Mark

munt 2
Euro

munt 3
Britse Pond

munt 4
Roemeense Leu

munt 5
Noorse Kroon

munt 6
Italiaanse Lire

munt 7
Zwitserse Frank

munt 8
Gulden

bron 39

De spoorhefbrug in Rotterdam

